

Verslag excursie naar Oirschot, september 2020.

Coronatie dat betekende voor de Commissie cultuur een uitdaging om een excursieprogramma samen te stellen. De keuze viel op een dagje uit naar Oirschot, met groepen van maximaal 10 deelnemers.

Op 8 september werd door de eerste groep afgetrapt. Letterlijk, want deze groep combineerde de bezienswaardigheden met korte fietstochtjes. Janine Roeffen was erbij en schreef een verslag.

Als een kleine groep van negen personen ontmoetten we elkaar bij **station Best**. Op de eigen of een OV-fiets peddelden we onder aanvoering van Will in een rustig tempo naar Oirschot. Hij voerde ons in een half uur via aangename fietspaden, die o.a. langs de Zuid-Willemsvaart liepen, naar dit Middeleeuwse dorp.

Gesterkt door de koffie met bijzonder lekker gebak bij **De Burgemeester** volgden we de uitleg van de gids over de roemrijke geschiedenis van Oirschot. Het was een belangrijk handelscentrum omdat het op een kruispunt van wegen lag. Het bestuur bestond uit de geestelijke macht, de kanunniken en de wereldlijke macht, de heren van Oirschot.

Twee gedenksteden in de muur van de **Mariakerk** herinneren daar nog aan. De kanunniken verzorgden de diensten, godsdienstonderwijs en zij leidden toekomstige priesters op in hun school. De heren van Oirschot zorgden o.a. voor het innen van de pacht en spraken recht. De Mariakerk, eerst van hout en

na brand van steen, was het eerste religieuze gebouw. Na de Reformatie werd het o.a. gebruikt als boteropslag (vandaar de bijnaam **Boterkerkje**), houtopslag en klokkengietrij. Sinds eind achttiende eeuw tot nu is het in handen van protestanten.

Aan de **St. Petrus Bandenbasiliek** is nog goed te zien dat Oirschot in vroeger tijden een heel belangrijk streekcentrum was. Er woonden zelfs meer mensen dan in Den Bosch. Dat verklaart ook de kolossale omvang van de kerk. Zij is zelfs groter dan de St. Jan in Den Bosch. De eerste St. Petruskerk op deze plek is gebouwd in 1268 in gotische stijl, kenmerkend voor

de Kempen. Vanaf die tijd is de kerk steeds opnieuw verwoest door rampen, oorlogen en branden en steeds weer herbouwd. Pas in 2013 is aan deze kerk de eretitel Basiliek toegekend. In een zijkapel bevindt zich een oud houten Mariabeeldje afkomstig uit de Kapel **De Heilige Eik** in de omgeving van Oirschot. Volgens de legende zag een herder uit Spoordonk in 1406 een Mariabeeldje in de Beerze tegen de stroom op drijven. Hij haalde het beeldje uit het water en plaatste het eerbiedig in een holle eik. Daar staat nu een kapel uit latere tijden. Het kunsthistorisch kostbare beeldje is echter naar de basiliek verplaatst.

Na een voortreffelijke lunch bij De Zwaan stond het bezoek aan het streekmuseum **De Vier Quartieren**, gevestigd in het voormalige kanunnikenhuis, op het programma. Het is

gewijd aan het Brabantse plattelandsleven van rond 1900, zoals gezien door '**Het oog van Vincent**'. Voor degenen die vroeger vaak bij hun Brabantse grootouders op bezoek kwamen, was er nog veel herkenbaars in inrichting, kledij en gewoonten.

Daarna fietsten we in zo'n twintig minuten naar **wijnhoeve Koningbosch**. Daar kregen we uitgebreide uitleg van wijnboer Ruud ten Bosch over zijn wijngaard en het proces van wijn maken. Op duizend vierkante meter heeft hij 250 wijnstokken staan van druivensoorten die tegen wat noordelijker klimaat kunnen, zoals de Solaris, Johanniter, Regent en Salomé. Ruud teelt deze rassen biologisch sinds 2008. Voor de meesten van ons waren dat onbekende namen. De proeverij van twee van zijn witte en twee van zijn rode wijnen die op zijn enthousiaste toelichting volgde, bewees echter dat daarvan voortreffelijke wijnen te maken zijn. We genoten ervan, evenals van de lekkere hapjes.

De tijd vloog voorbij en er wachtte ons nog een fietstochtje van zo'n twintig minuten naar station Best. Iets later dan in het programma stond, konden we weer op huis aan. We kunnen terug kijken op een volle, maar interessante en afwisselende dag.

10 september: met de auto naar Oirschot

Twee dagen later was het de beurt aan een groep van tien personen onder begeleiding van Francis. De deelnemers verplaatsten zich deze keer per auto en konden het daardoor wat rustiger aan doen. Het programma was verder identiek aan dat van de eerste groep.

Als extra concessie aan corona was afgesproken om bij het meerijden in de auto een mondkapje te dragen. Mede hierdoor heeft niemand zich onveilig gevoeld en kon men terugkijken op een geslaagde dag.

22 september: extra dag

Vanwege de grote belangstelling had de commissie besloten deze excursie nog een derde keer aan te bieden. Op 22 september maakten zes deelnemers, onder begeleiding van Anc, gebruik van deze mogelijkheid. Hoewel er hier en daar wat logistieke plooiën gladgestreken moesten worden, verliep ook deze dag plezierig.

Terugblik

Een beetje spannend was het wel, om in coronatijd een dergelijk evenement te organiseren. Gelukkig is alles naar wens verlopen en was de excursie een groot succes. Door de deelnemers en op de te bezoeken locaties werden de corona-richtlijnen overal gerespecteerd. Een enkel knelpunt bij de eerste groep (wachten in een te krap gangetje voor de kerk) was voor de volgende groepen al weer opgelost. Het reizen met een kleine groep werd door deelnemers als positief ervaren: je hebt meer onderling contact en het programma verloopt soepeler. De deelnemers van de eerste groep waren ook heel enthousiast over het voor Sed Vitae nieuwe element: de begeleide fietstochtjes. Als nadeel daarbij werd wel genoemd dat het programma bij deze groep nogal vol zat. Als commissie cultuur zijn wij blij dat we er in geslaagd zijn om 25 leden een prettige en interessante dag te bezorgen. Uit de vele reacties bleek wel dat men daar erg naar uit had gekeken. Dit smaakt naar meer!

Tekst: Janine Roeffen en Francis Huisman

Foto's: Alphons Raaijmakers, Francis

Huisman en Carolien Neijndorff